

# ERDÉSZETI ÉS VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

EVgF/686 /2016.


*Jóváhagyta:*



Dr. Bitay Márton  
államtitkár

## MINISZTERI TÁJÉKOZTATÓ

**Magyarország erdőállományának 2015. évi helyzetéről, állapotáról**



Szabó Ferenc  
főosztályvezető

Budapest, 2016. november

**Miniszteri tájékoztató**  
**Magyarország erdőállományának főbb adatairól**  
**a 2009. évi XXXVII. törvény 43. § (5) bekezdése alapján**

Tovább gyarapodott a magyar erdővagyon az elmúlt évben. Az erdők területe 1 457 hektárral, az élőfakészlet 1,4 százalékkal növekedett, és a védelmi rendeltetésű erdők arányának további növekedése azok biológia gazdagságának növekedését szolgálja. A tulajdonosi megoszlásban a tulajdon arányok szinte változatlanok. Az elmúlt évben a folyónövedék 56,1 százaléka került kitermelésre, mely mennyiség 1,3 százalékkal kevesebb az előző évinél.

**Az erdővagyon jellemző adatai<sup>1</sup>**

**Az ország erdőterülete és az erdőgazdálkodást közvetlenül szolgáló egyéb földrészek**

| Erdőtervezett terület            | 2015. I. 1. | 2016. I. 1. | Változás |
|----------------------------------|-------------|-------------|----------|
|                                  | hektár      |             |          |
| Erdőterület                      | 1 939 263   | 1 940 720   | 1 457    |
| Egyéb részlet                    | 120 415     | 120 099     | -316     |
| Összes erdőtervezett földterület | 2 059 678   | 2 060 819   | 1 141    |

Magyarország területéből, a 2016. január 1-i állapot szerint, 1 940 720 hektár az erdőterület, ami 20,9 százalékos erdőszültségnak felel meg. Az erdőterület csak a faállománnyal borított területeket tartalmazza (beleértve a felújítandó üres vágásterületeket is). Az Országos Erdőállomány Adattárban egyéb részletként kerül nyilvántartásra az erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületek pl. erdei tisztások, vadföld, az erdei farakodó és készletező hely, nyiladék, tűzpászta stb.

**Tulajdonosi megoszlás**

| Erdőtervezett terület | 2015. I. 1. | 2016. I. 1. |
|-----------------------|-------------|-------------|
|                       | %           |             |
| Állami                | 56,14       | 56,13       |
| Közösségi             | 1,06        | 1,05        |
| Magán                 | 42,80       | 42,82       |
| Mindösszesen          | 100,00      | 100,00      |

A tulajdonosi megoszlásban az utóbbi években alig van változás, csak század százalékokban mérhető. A magántulajdonú erdőterület nagyságának és arányának kismértékű növekedése a magántulajdonban lévő területeken történő erdőtelepítéseknek köszönhető.

**Az erdők elsődleges rendeltetése**

| Erdőterület  | 2015. I. 1. | 2016. I. 1. |
|--|-------------|-------------|
|  | %           |             |
| Védelmi rendeltetésű   | 36,8        | 37,1        |
| Gazdasági rendeltetésű   | 62,0        | 61,9        |
| Közjóléti rendeltetésű<br>(gyógyerdő, parkerdő,<br>tanerdő, kísérleti erdő,<br>vadászpark) | 1,1         | 1,1         |
| Faültetvény  | 0,1         | 0,1         |
| Összesen   | 100,0       | 100,0       |

A 2009. évben hatályba lépett új törvényi változások miatt a védelmi erdők aránya – már lassúbb ütemben – de tovább nőtt a gazdasági erdők rovására. A védelmi rendeltetésű erdőkhez többek között a talajvédelmi, a vízvédelmi, a településvédelmi, a természetvédelmi rendeltetésű erdők tartoznak.

<sup>1</sup> (Teljes forrásanyag: Országos Erdőállomány Adattár, Beszámoló az erdőszültségekről és a fakitermelésekről a 2015. évben, NÉBIH Erdészeti Igazgatóság)

### Üzemmódonkénti megoszlás

| Erdőterület                        | 2015. I. 1. | 2016. I. 1. | változás |
|------------------------------------|-------------|-------------|----------|
|                                    | hektár      |             | %        |
| Vágásos erdő                       | 1 787 756   | 1 783 450   | -0,24    |
| Szállaló (nem vágásos) erdő        | 14 709      | 17 851      | 21,36    |
| Átalakítás alatt álló erdő         | 63 433      | 73 396      | 15,71    |
| Faanyagtermelést nem szolgáló erdő | 73 365      | 66 023      | -10,01   |
| Összesen                           | 1 939 263   | 1 940 720   | 0,08     |

A szállaló üzem mód közel 80 százaléka, míg az átalakító üzem mód 90 százaléka védett természeti területen lévő erdőkben található és az elmúlt időszakban elsősorban az állami tulajdonú erdőterületek gazdálkodói kezdeményezték, főként kísérleti jelleggel. A vágásos erdők aránya kis mértékben, de tovább csökkent az elvart trendnek megfelelően (vágáskor nélküli erdők növelése). Az átalakítás alatt álló erdők aránya jelentősen növekedett elsősorban azért, hogy a szállaló erdők további bővítéséhez alapul szolgáljon. A faanyagtermelést nem szolgáló erdők csökkenése az „átalakítás alatt álló erdők” növelése miatt (átsorolás) következhetett be a tárgyévben hatályba lépett körzeti erdőtervekkel összefüggésben.

### Fafajmegoszlás

| Fafajcsoportok      | 2015. I. 1. | 2016. I. 1. |
|---------------------|-------------|-------------|
|                     | terület %   |             |
| Tölgy               | 20,7        | 20,7        |
| Cser                | 11,2        | 11,3        |
| Bükk                | 6,0         | 6,0         |
| Gyertyán            | 5,2         | 5,2         |
| Akác                | 24,2        | 24,3        |
| Egyéb kemény lombos | 6,1         | 6,1         |
| Nemes nyár          | 6,2         | 6,1         |
| Hazai nyár          | 4,3         | 4,4         |
| Egyéb lágy lombos   | 5,3         | 5,3         |
| Fenyő               | 10,8        | 10,6        |
| Összesen            | 100,0       | 100,0       |

Az erdőterület 69,6 százalékát őshonos fafajok, 30,4 százalékát az idegenhonos vagy meghonosodott fafajok (akác, vörös tölgy, egyes fenyők) illetve a klónozott fajták (nemes nyár) foglalják el. Az őshonos fafajok aránya az elmúlt évekhez képest tovább növekedett, mely a csereerdősítéseknek, szerkezet-átalakításnak köszönhető.

A fafajcsoportok közül a legnagyobb területet az akác foglalja el 24,3 százalékkal. A fafajok közötti megoszlásban, a fenyvesek aránya tovább csökkent, szintén kevesebb a nemes nyár aránya. Kis mértékben emelkedett a cser, a hazai nyár aránya, míg a tölgy, bükk és az egyéb kemény lombosok értéke nem változott. Az akác térnyerése meghatározóan a magán-erdőgazdálkodásban betöltött kiemelkedő szerepének következménye, hiszen mind az erdőtelepítések, mind az erdőfelújítások során az egyik legkedveltebb fafaj.

### Korosztálymegoszlás

| Korosztályok (év) | 2015. I. 1. | 2016. I. 1. |
|-------------------|-------------|-------------|
|                   | terület %   |             |
| -20               | 29,9        | 29,6        |
| 21-40             | 27,8        | 27,6        |
| 41-60             | 16,2        | 16,3        |
| 61-80             | 12,4        | 12,5        |
| 81-100            | 8,5         | 8,6         |
| 101-              | 5,2         | 5,4         |
| Összesen          | 100,0       | 100,0       |

Az adattári adatok szerint a 20 évnél fiatalabb állományok aránya tovább csökkent. A csökkenés jól mutatja az erdőtelepítési kedv hanyatlását. A közepes korcsoportok aránya stagnál. Kismértékben emelkedett a 100 év feletti állományok aránya a védett erdők vágáskorának emelkedése következtében

### Élőfakészlet, növedék, vágásérettségi adatok

| Megnevezés                                   | 2015. I. 1. | 2016. I. 1. |
|--|-------------|-------------|
| Élőfakészlet (millió m <sup>3</sup> )        | 373,3       | 378,6       |
| Élőfakészlet (m <sup>3</sup> /ha)            | 200         | 202         |
| Folyónövedék (millió m <sup>3</sup> /év)     | 13,1        | 13,1        |
| Folyónövedék (m <sup>3</sup> /ha/év)         | 7,0         | 7,0         |
| Kitermelt fakészlet (millió m <sup>3</sup> ) | 7,517       | 7,354       |

Az ország élőfakészlete folyamatosan növekszik. 2004. január 1-jéhez képest (334,3 millió m<sup>3</sup>) a növekedés több mint 13,2 százalékos. A gyarapodás oka, hogy az erdők évi folyónövedéke nagyobb, mint az élőfakészlet csökkenését okozó tényezők (fakitermelések, mortalitás, erdőkárok) együttes hatása.

A vágásérett állományok összes területe és fatérfogata az elmúlt év azonos adataihoz viszonyítva enyhén nőtt, illeszkedik a megelőző évek tendenciájához.

A véghasználati lehetőségek távlati növekedésének fő forrása az elmúlt évtizedekben telepített új erdők faállományának vágáséretté válása.

A védett erdőterületeken a vágásérettségi kor emelése és a fakitermelési korlátozások ugyanakkor csökkentőleg hatnak a kitermelhető fakészletre.

A 2016. január 1.-i állapot szerint az ország élőfakészlete 378,6 millió bruttó m<sup>3</sup> (kéreggel, gallyal együtt). Az 1 hektár területre eső átlagos élőfakészlet 195 m<sup>3</sup>.

### Erdőállomány-gazdálkodás

| Megnevezés  | 2014. évben | 2015. évben |
|---|-------------|-------------|
| Kitermelt fakészlet (ezer m <sup>3</sup> )        | 7 517       | 7 354       |
| Véghasználat (ezer m <sup>3</sup> )               | 5 130       | 5 015       |
| Gyérítés (ezer m <sup>3</sup> )                   | 1 477       | 1 492       |
| Tisztítás (ezer m <sup>3</sup> )                  | 299         | 230         |
| Egyéb fahasználat (ezer m <sup>3</sup> )          | 611         | 617         |
| Keletkezett erdőfelújítási kötelezettség (hektár) | 20 711      | 20 083      |
| Sikeres első erdősisítés (hektár)                 | 18 909      | 19 989      |
| Befejezett erdőfelújítás (hektár)                 | 15 706      | 18 853      |
| Erdőtelepítés első kivitele (hektár)              | 1 287       | 318         |
| Befejezett erdőtelepítés (hektár)                 | 4 759       | 5 799       |

### Fakitermelés

Magyarország erdeiben a fakitermelések, a tartamosság elvével összhangban, a 2015. évben is az erdőtervekben előírt lehetőségeken belül valósultak meg. A 7 354 ezer m<sup>3</sup> összes kitermelt fakészlet 2,2%-kal kevesebb a 2014. évinél.

2015. évben a véghasználati fakészlet közel 2,2 százalékkal csökkent, a gyérítés fakészlete a tavalyi értékkel majdnem azonos. A tarvágás mennyisége az érintett terület (2%) és kitermelt fakészlet (1%) tekintetében minimálisan csökkent, a felújító vágások aránya a redukált területet (9%) és a fakészletet (8%) vizsgálva, ha nem is sokkal, de szintén elmaradt az előző évhez képest.

A tisztítás *fakészlete* az elmúlt évhez képest 23 százalékkal csökkent és melynek közel 32 százalékát akác fafajú állományokban hajtottak végre. A tisztítás összterületéből 34 százalékot a magánszektor állományjaiban végeztek, melyhez 89,7 ezer m<sup>3</sup> fakészlet tartozik.

Az *egészségügyi és egyéb termelés* fakészlete (573 ezer m<sup>3</sup>), a megelőző évhez képest alig (2%) emelkedett. Az összes kitermelt fakészlet csaknem 8 százaléka származik az egészségügyi és az egyéb termelésből.

A *szálasítás és a készletgondozó használat* keretében elvégzett fahasználatok mennyisége (44 ezer m<sup>3</sup>) elenyésző, 90 százalékban az állami szektorban végzik. Az összes éves fakitermeléshez képest a két használati mód 2015. évben is csak 0,6 százalékot tett ki.

### **Erdőfelújítás**

A 2015. évben *keletkezett kötelezettség* területe (20 083 hektár) 3 százalékkal kevesebb az előző évinél. A *kötelezettség alá vont terület* mintegy 7,7 százalékkal több, mint 2013/2014. tenyészeti évben. A sikeres első erdősítés (16 989 hektár) az előző évhez képest csökkent (10%). A naptári évben keletkezett kötelezettség mértékétől 15 százalékkal marad el, és ez nem mondható jó eredménynek. A beerdősítendő *üres és pótlás alatt lévő területek* nagysága (71 394 hektár) pedig több mint 3 százalékkal csökkent a 2014. évhez képest. Üres területeknek az erdőfelújítási kötelezettség alá vont területek közül azokat tekintjük, ahol a szakmailag indokolt mennyiségű újulat természetes megtelepedése vagy mesterséges erdősítése még nem történt meg.

A 2009. óta hatályos erdőtvény bevezette a sikeres első erdősítés fogalmát és feltételrendszerét, mint teljesítendő kötelezettség a tarvágásokat követő felújítások és a felújítást pótló csereerdősítések esetében.

2014/2015 tenyészeti évben a sikeres első erdősítés területe 16 989 hektár volt, melynek az erdősítési előírás faállománytípusa szerinti megoszlása a következők szerint alakult: tölgy 10,6%, cser és egyéb keménylomb 5,2%, bükk 0,4%, akác 51,1%, nemes nyár és fehér fűz 13,4%, hazai nyár és egyéb lágy lomb 16,2%, fenyők 3,1%.

A *befejezettként* átadott erdőfelújítás területe (18 853 hektár) az elmúlt évihez képest 20 százalékkal nőtt. Az állami erdőkben 15, míg a magánerdőkben 26 százalékos emelkedés történt az előző év adataihoz képest.

### **Erdőtelepítés, fásítás**

Az erdőtelepítési program végrehajtása EU-s társfinanszírozás keretében zajlik. Az EU-s források ciklikusságából adódóan az erdőtelepítések előző években tapasztalt drasztikus visszaesése tovább folytatódott. A 2014/2015. tenyészeti évi *első kivittel* érintett terület csupán 318 hektár volt, mely a 2013/2014. évhez képest 75 százalékos csökkenést jelent. A tölgy első kivitel az előző tenyészeti évhez képest csaknem 67 százalékkal csökkent, 24,2 százalék, az akác 33,4 százalékos, a hazai nyár és egyéb lágy lomb 7,5 százalékos részarányal bír a 318 hektár első kivitelből. Az erdőtelepítések első kivitelének 80,3 százaléka gazdasági, 19,7 százaléka védelmi rendeltetésű volt, 56 százaléka magánterületeken és 42 százaléka állami területen valósult meg.

A 2014. évhez képest 21,9 százalékkal növekedett a befejezettként (5 799 hektár) átadott erdőtelepítések összterülete. A befejezettek 52,8 százaléka tölgy, 26,0 százaléka akác fafajú erdőtelepítés volt.

### **Falopások**

Az erdészeti hatóság 2015-ben 15,6 ezer köbméter mennyiségű falopást regisztrált. Ennek 90 százaléka magántulajdonban lévő, 32%-ban gazdálkodó nélküli erdőkben valósult meg. Az összes illegális fakitermelés mértéke az előbbi mennyiségnél nagyobb, hiszen abba egyrészt az erdőtulajdonosok illetve erdőgazdálkodók által végzett jogszerűtlen fakitermelések, illetve az erdészeti hatóság tudomására nem jutott falopások is beletartoznak. Ennek mennyisége mintegy 300-500 ezer köbméterre becsülhető. A faanyag-nyomonkövetési rendszer (EUTR) bevezetése várhatóan ennek csökkenését eredményezi majd.

## **Az erdők egészségi állapota**

Az erdővel szemben támasztott sokrétű elvárás teljesítésének egyik feltétele az erdő egészségi állapotának megőrzése, lehetőség szerinti javítása. Az egyes évek levélvesztés adatainak összevetése alapján erdeink egészségi állapota kedvezőnek mondható, több évre visszatekintve a tünetmentes fák száma, kisebb hullámzásokkal, de állandónak tekinthető. 2015-ben a tünetmentes fák aránya 50,5 százalék volt. A veszélyeztetett fák aránya 25,5 százalék, a közepesen károsodott egyedeké 16,2 százalék, míg az erősen károsodott fák aránya 5,3 százalék volt. A frissen pusztult fák aránya 0,8 százalék, míg a több éve pusztultak aránya 1,8 százalék volt. A lomblevelek elszíneződésének mértéke 2015-ben nem mondható jelentősnek, a mintafák közel 83,6 százaléka tünetmentes volt.

2015-ben a legjobb egészségi állapotot a cser és az egyéb kemény lombos fafajok mutatták. Ezeknél a tünetmentes egyedek aránya meghaladta az 60 százalékos értéket. Ezzel szemben a feketefenyőn figyelhető meg a legnagyobb mértékű károsodás, tehát e fafaj egyedei mutatták a legrosszabb egészségi állapotot. A többi fafajcsoport állapota az átlagos szintet képviseli.

További információ:

<http://portal.nebih.gov.hu/web/guest/-/erdeszeti-monitoring>

## **Konklúzió**

Összességében megállapítható, hogy Magyarországon 2015. évben a 2009. évi XXXVII. törvény előírásainak megfelelően folyt az erdőgazdálkodás, az erdőterület és az erdők élőfakészlete tovább növekedett, a haszonvételek mértéke a hosszútávra tervezett lehetőségeken belül maradt.

## Magyarország erdőállományában bekövetkezett változások 2004. év óta

### Az erdővagyon jellemző adatai<sup>2</sup>

Az ország erdőterülete és az erdőgazdálkodást közvetlenül szolgáló egyéb földrésztetek.

| Év             | Erdőterület | Egyéb terület * | Összes erdőtervezett terület | Változás |
|----------------|-------------|-----------------|------------------------------|----------|
|                |             |                 |                              |          |
| 2004. I. 1.    | 1 836 428   | 131 145         | 1 967 573                    | 12 393   |
| 2005. I. 1.    | 1 850 809   | 130 093         | 1 980 902                    | 13 329   |
| 2006. I. 1.    | 1 853 183   | 130 097         | 1 983 280                    | 2 378    |
| 2006. XII. 31. | 1 869 350   | 129 122         | 1 998 472                    | 15 192   |
| 2007. XII. 31. | 1 890 866   | 128 328         | 2 019 194                    | 20 722   |
| 2008. XII. 31. | 1 903 360   | 127 470         | 2 030 830                    | 11 636   |
| 2009. XII. 31. | 1 912 917   | 126 429         | 2 039 346                    | 8 516    |
| 2010. XII. 31. | 1 922 108   | 124 286         | 2 046 394                    | 7 048    |
| 2012. I. 1.    | 1 927 702   | 122 960         | 2 050 662                    | 4 267    |
| 2013. I. 1.    | 1 933 604   | 122 029         | 2 055 633                    | 4 972    |
| 2014. I. 1.    | 1 938 139   | 121 314         | 2 059 453                    | 3 820    |
| 2015. I. 1.    | 1 939 263   | 120 415         | 2 059 678                    | 225      |
| 2016. I. 1.    | 1 940 720   | 120 099         | 2 060 819                    | 1 141    |

\* Megj.: Egyéb erdőgazdálkodási célt szolgáló földrészlet

Magyarország faállománnyal borított területe folyamatosan növekszik, az egyéb erdőgazdálkodási célt szolgáló földrészlet csökkenő tendenciát mutat. Az erdőterület növekedése elsősorban az erdőtelepítések következménye, de nem hagyható figyelmen kívül a nem hasznosított mezőgazdasági területek spontán beerdősülése sem.

### Erdőtervezett területek tulajdonmegoszlása

Térmérték szerinti megoszlás

| Év             | Állami    | Közösségi | Magán   | Vegyes, egyéb |
|----------------|-----------|-----------|---------|---------------|
|                |           |           |         |               |
| 2004. I. 1.    | 1 147 479 | 15 354    | 700 463 | 104 277       |
| 2005. I. 1.    | 1.146 499 | 16 554    | 815 096 | 2 753         |
| 2006. I. 1.    | 1 147 195 | 18 288    | 814 238 | 3 559         |
| 2006. XII. 31. | 1 152 360 | 18 606    | 824 042 | 3 464         |
| 2007. XII. 31. | 1 152 398 | 20 065    | 839 557 | 7 174         |
| 2008. XII. 31. | 1 155 468 | 20 231    | 844 615 | 10 516        |
| 2009. XII. 31. | 1 157 787 | 20 491    | 848 484 | 12 585        |
| 2010. XII. 31. | 1 157 808 | 20 157    | 853 074 | 15 355        |
| 2012. I. 1.    | 1 156 694 | 22.325    | 871 643 | *             |
| 2013. I. 1.    | 1 156 103 | 21 609    | 877 921 | *             |
| 2014. I. 1.    | 1 156 950 | 21 884    | 880 619 | *             |
| 2015. I. 1.    | 1 156 432 | 21 782    | 881 464 | *             |
| 2016. I. 1.    | 1 156 771 | 21 627    | 882 420 | *             |

\*Megj.: megjelenítésre már nem kerül

A Magyar Állam tulajdonában lévő erdőtervezett terület nagysága, 2004. január 1.-i állapothoz képest 0,8 százalékot emelkedett, a közösségi tulajdonban és a magán tulajdonban lévő erdőtervezett terület nagysága nőtt megközelítőleg 41 százalékkal, illetve 26 százalékkal. A magánszektort érintő figyelemre méltó növekedés nem kizárólag valós területnövekedés, hanem a korábban ismeretlen tulajdonosú erdőterületek csökkenésének (tulajdonoshoz kapcsolásának) következménye.

<sup>2</sup> (Teljes forrásanyag: Országos Erdőállomány Adattár, aktuális évi mérlegállapot, NÉBIH Erdészeti Igazgatóság)

Tulajdonosi arányok

| Év             | Állami | Közösségi | Magán | Vegyes,<br>egyéb |
|----------------|--------|-----------|-------|------------------|
|                | %      |           |       |                  |
| 2004. I. 1.    | 58,3   | 0,8       | 35,6  | 5,3              |
| 2005. I. 1.    | 57,9   | 0,8       | 41,2  | 0,1              |
| 2006. I. 1.    | 57,8   | 0,9       | 41,1  | 0,1              |
| 2006. XII. 31. | 57,7   | 0,9       | 41,2  | 0,1              |
| 2007. XII. 31. | 57,1   | 1,0       | 41,6  | 0,3              |
| 2008. XII. 31. | 56,9   | 1,0       | 41,6  | 0,5              |
| 2009. XII. 31. | 56,8   | 1,0       | 41,6  | 0,6              |
| 2010. XII. 31. | 56,5   | 1,0       | 41,7  | 0,8              |
| 2012. I. 1.    | 56,4   | 1,1       | 42,5  | *                |
| 2013. I. 1.    | 56,2   | 1,1       | 42,7  | *                |
| 2014. I. 1.    | 56,2   | 1,1       | 42,7  | *                |
| 2015. I. 1.    | 56,1   | 1,1       | 42,8  | *                |
| 2016. I. 1.    | 56,1   | 1,1       | 42,8  | *                |

\*Megj.: megjelenítésre már nem kerül

A tulajdoni viszonyok „tisztázását” jelentősen megkönnyítette, leegyszerűsítette a központi nyilvántartási rendszer bevezetése, s az ehhez kapcsolódó fejlesztések.

Erdőterületek üzemmódonkénti alakulása

| Év             | Vágásos   | Szálaló<br>(nem vágásos)<br>erdő | Átalakítás alatt<br>álló | Faanyagtermelést<br>nem szolgáló | Erdőterület |
|----------------|-----------|----------------------------------|--------------------------|----------------------------------|-------------|
|                |           |                                  |                          |                                  |             |
| 2006. I. 1.    | 1 813 684 | 2 901                            | 0                        | 36 598                           | 1 853 183   |
| 2006. XII. 31. | 1 816 336 | 4 956                            | 4 024                    | 44 034                           | 1 869 350   |
| 2007. XII. 31. | 1 827 320 | 7 220                            | 8 780                    | 47 546                           | 1 890 866   |
| 2008. XII. 31. | 1 829 339 | 9 219                            | 13 040                   | 51 762                           | 1 903 360   |
| 2009. XII. 31. | 1 825 535 | 12 576                           | 19 193                   | 55 614                           | 1 912 917   |
| 2010. XII. 31. | 1 819 458 | 13 515                           | 30 768                   | 58 367                           | 1 922 108   |
| 2012. I. 1.    | 1 807 276 | 13 937                           | 42 576                   | 63 914                           | 1 927 702   |
| 2013. I. 1.    | 1 801 825 | 14 219                           | 50 942                   | 66 619                           | 1 933 604   |
| 2014. I. 1.    | 1 800 843 | 14 439                           | 53 797                   | 69 060                           | 1 938 139   |
| 2015. I. 1.    | 1 787 756 | 14 709                           | 63 433                   | 73 365                           | 1 939 263   |
| 2016. I. 1.    | 1 783 450 | 17 851                           | 66 023                   | 73 396                           | 1 940 720   |

Az erdőterületek elsődleges rendeltetése

| Év             | Védelmi<br>erdő | Gazdasági<br>erdő | Közjóléti<br>erdő* | Faültetvény |
|----------------|-----------------|-------------------|--------------------|-------------|
|                | %               |                   |                    |             |
| 2004. I. 1.    | 34,4            | 64,2              | 1,4                |             |
| 2005. I. 1.    | 35,0            | 63,6              | 1,4                |             |
| 2006. I. 1.    | 35,0            | 63,6              | 1,4                |             |
| 2006. XII. 31. | 35,1            | 63,6              | 1,3                |             |
| 2007. XII. 31. | 35,2            | 63,5              | 1,3                |             |
| 2008. XII. 31. | 35,2            | 63,5              | 1,3                |             |
| 2009. XII. 31. | 35,8            | 63,0              | 1,2                |             |
| 2010. XII. 31. | 35,8            | 63,1              | 1,1                |             |
| 2012. I. 1.    | 36,1            | 62,6              | 1,1                | 0,2         |
| 2013. I. 1.    | 36,3            | 62,4              | 1,1                | 0,2         |
| 2014. I. 1.    | 36,5            | 62,3              | 1,1                | 0,1         |
| 2015. I. 1.    | 36,8            | 62,0              | 1,1                | 0,1         |
| 2016. I. 1.    | 37,1            | 61,9              | 1,1                | 0,1         |

\*Megj.: Közjóléti erdő ( Gyógyerdő , parkerdő, tanerdő, kísérleti erdő, vadaspark )



A kilencvenes évek második felében, részben az újabb nemzeti parkok alapításához kapcsolódóan, részben az erdők szerepének újragondolása, átértékelődésének következményeként, jelentős nagyságú területen változott az erdők elsődleges rendeltetése, szerepe. A bekövetkezett változások miatt a védelmi rendeltetésű erdők részaránya a 90-es évek arányához képest közel 128 százalékkal nőtt, s elérte 2004. év végére a 35 százalékos részarányt, amely tovább növekedett 0,8 százalékkal 2009 év végéig. Ez az arány 2010-ben már nem változott, és azóta az éves növekedés csak néhány tized százalékot tesz ki. A védelmi rendeltetésű erdőkön belül az ország összes erdőterületének közel egyötöde védett vagy fokozottan védett természeti terület, ami az elmúlt másfél évtizedben komoly minőségi változásokat indukált az erdőgazdálkodásban. (A védelmi rendeltetésű erdők két nagy csoportra oszthatók, a védő és a védett erdők. A védő erdők közé sorolandó a talajvédelmi, a mezővédő, a honvédelmi érdekeket szolgáló, a határrendészeti, a vadvédelmi, a vízvédelmi, a partvédelmi, a településvédelmi, a tájvédelmi, valamint a műtárgyvédelmi erdők. A védett erdők közé sorolandó a fokozottan védett, a védett természeti területen lévő erdők, az erdei génrezervátumok, az erdőrezervátumok és a történelmi emlékhelyeken lévő erdők.)

### A fafajmegoszlás alakulása

#### *Kemény lombos fafajok*

| Év             | Tölgy | Cser | Bükk | Gyertyán | Akác | Egyéb kemény |
|----------------|-------|------|------|----------|------|--------------|
|                |       |      |      |          |      |              |
| 2004. I. 1.    | 20,5  | 11,5 | 6,0  | 5,5      | 22,6 | 4,8          |
| 2005. I. 1.    | 20,7  | 11,3 | 6,0  | 5,4      | 22,9 | 5,0          |
| 2006. I. 1.    | 20,8  | 11,2 | 6,0  | 5,3      | 23,1 | 5,1          |
| 2006. XII. 31. | 20,8  | 11,1 | 5,9  | 5,2      | 23,4 | 5,1          |
| 2007. XII. 31. | 20,8  | 11,1 | 5,9  | 5,2      | 23,7 | 5,2          |
| 2008. XII. 31. | 20,8  | 11,1 | 5,9  | 5,2      | 23,8 | 5,3          |
| 2009. XII. 31. | 20,8  | 11,1 | 5,9  | 5,1      | 23,9 | 5,5          |
| 2010. XII. 31. | 20,8  | 11,1 | 5,9  | 5,1      | 24,0 | 5,6          |
| 2012. I. 1.    | 20,8  | 11,1 | 5,9  | 5,2      | 24,0 | 5,9          |
| 2013. I. 1.    | 20,8  | 11,2 | 5,9  | 5,2      | 24,1 | 5,9          |
| 2014. I. 1.    | 20,7  | 11,2 | 5,9  | 5,2      | 24,2 | 6,0          |
| 2015. I. 1.    | 20,7  | 11,2 | 6,0  | 5,2      | 24,2 | 6,1          |
| 2016. I. 1.    | 20,7  | 11,3 | 6,0  | 5,2      | 24,3 | 6,1          |

#### *Lágy lombos fafajok, fenyők*

| Év             | Nyár | Egyéb lágy | Fenyő |
|----------------|------|------------|-------|
|                |      |            |       |
| 2004. I. 1.    | 10,3 | 5,6        | 13,3  |
| 2005. I. 1.    | 10,3 | 5,6        | 12,9  |
| 2006. I. 1.    | 10,4 | 5,6        | 12,6  |
| 2006. XII. 31. | 10,5 | 5,5        | 12,4  |
| 2007. XII. 31. | 10,6 | 5,4        | 12,1  |
| 2008. XII. 31. | 10,6 | 5,4        | 11,9  |
| 2009. XII. 31. | 10,7 | 5,4        | 11,6  |
| 2010. XII. 31. | 10,6 | 5,4        | 11,4  |
| 2012. I. 1.    | 10,5 | 5,4        | 11,2  |
| 2013. I. 1.    | 10,5 | 5,3        | 11,1  |
| 2014. I. 1.    | 10,5 | 5,3        | 11,0  |
| 2015. I. 1.    | 10,5 | 5,3        | 10,8  |
| 2016. I. 1.    | 10,5 | 5,3        | 10,6  |

### Élőfakészlet adatok

| Év             | Élőfakészlet<br>(millió m <sup>3</sup> ) |
|----------------|--|
| 2004. I. 1.    | 334,3                                    |
| 2005. I. 1.    | 337,0                                    |
| 2006. I. 1.    | 341,4                                    |
| 2006. XII. 31. | 344,1                                    |
| 2007. XII. 31. | 347,4                                    |
| 2008. XII. 31. | 351,9                                    |
| 2009. XII. 31. | 355,8                                    |
| 2010. XII. 31. | 359,1                                    |
| 2012. I. 1.    | 362,2                                    |
| 2013. I. 1.    | 366,3                                    |
| 2014. I. 1.    | 369,6                                    |
| 2015. I. 1.    | 373,3                                    |
| 2016. I. 1.    | 378,6                                    |

A magyarországi erdők élőfakészletének növekedési tendenciája tovább folytatódik, 2004. január elsejéhez képest a növekedés 13 százalékos, melynek okai részben az erdőterület folyamatos növekedése, részben a védett, illetve a védő erdők vágáskor-emelése, s nem utolsósorban a tartamosság elvét szem előtt tartó erdőgazdálkodás (a fakitermelési lehetőségek visszafogottabb kihasználása).

### A folyónövedék alakulása

| Év             | millió m <sup>3</sup> /év | m <sup>3</sup> /ha/év |
|----------------|---------------------------|-----------------------|
| 2004. I. 1.    | 12,5                      | 7,2                   |
| 2005. I. 1.    | 12,9                      | 7,3                   |
| 2006. I. 1.    | 12,9                      | 7,2                   |
| 2006. XII. 31. | 12,9                      | 7,2                   |
| 2007. XII. 31. | 13,0                      | 7,1                   |
| 2008. XII. 31. | 13,1                      | 7,1                   |
| 2009. XII. 31. | 13,2                      | 7,1                   |
| 2010. XII. 31. | 13,1                      | 7,1                   |
| 2012. I. 1.    | 13,1                      | 7,0                   |
| 2013. I. 1.    | 13,0                      | 7,0                   |
| 2014. I. 1.    | 13,1                      | 7,0                   |
| 2015. I. 1.    | 13,1                      | 7,0                   |
| 2016. I. 1.    | 13,0                      | 7,0                   |

Az összes folyónövedék, és az egy hektárra vetített folyónövedék mennyisége lényegében stagnál.

## Erdőállomány-gazdálkodás<sup>3</sup>

### Fakitermelés

*Az összes kitermelt fakészlet*

| Év             | millió m <sup>3</sup> |
|----------------|-----------------------|
| 2004. I. 1.    | 7,086                 |
| 2005. I. 1.    | 7,095                 |
| 2006. I. 1.    | 7,167                 |
| 2006. XII. 31. | 7,005                 |
| 2007. XII. 31. | 6,609                 |
| 2008. XII. 31. | 7,024                 |
| 2009. XII. 31. | 6,774                 |
| 2010. XII. 31. | 7,424                 |
| 2012. I. 1.    | 8,080                 |
| 2013. I. 1.    | 7,732                 |
| 2014. I. 1.    | 7,875                 |
| 2015. I. 1.    | 7,517                 |
| 2016. I. 1.    | 7,354                 |

A kitermelési adatok változatos képet mutatnak. 2004. január 1.-jétől az éves kitermelt mennyiség a 2006. és a 2009. éveket kivéve jellemzően 7 millió m<sup>3</sup> körül valósult meg. A 2011-es év kiugrását főként az abiotikus károk miatt kitermelt fakészlet okozta. A következő évtől a kitermelt mennyiség fokozatos csökkenő tendenciát mutat. A 7,7-8,1 millió m<sup>3</sup> körül kitermelt mennyiség még megfelel a tartamos erdőgazdálkodásnak.

*A különböző használati módokkal kitermelt fakészlet\**

| Év             | Véghasználat        | Gyérítés | Tisztítás | Egészségügyi<br>+ egyéb | Szálalás | Készletgondozó<br>használat | Használatok<br>mindösszesen |
|----------------|---------------------|----------|-----------|-------------------------|----------|-----------------------------|-----------------------------|
|                | ezer m <sup>3</sup> |          |           |                         |          |                             |                             |
| 2004. I. 1.    | 5 044               | 1 396    | 322       | 324                     |          |                             |                             |
| 2005. I. 1.    | 4 841               | 1 422    | 344       | 488                     |          |                             |                             |
| 2006. I. 1.    | 4 957               | 1 280    | 339       | 591                     |          |                             |                             |
| 2006. XII. 31. | 4 814               | 1 321    | 327       | 543                     |          |                             |                             |
| 2007. XII. 31. | 4 505               | 1 316    | 306       | 481                     |          |                             |                             |
| 2008. XII. 31. | 5 035               | 1 307    | 263       | 418                     |          |                             |                             |
| 2009. XII. 31. | 4 719               | 1 361    | 266       | 428                     |          |                             |                             |
| 2010. XII. 31. | 5 184               | 1 312    | 271       | 606                     | 45       | 6                           | 7 424                       |
| 2012. I. 1.    | 5 743               | 1 507    | 312       | 459                     | 48       | 11                          | 8 080                       |
| 2013. I. 1.    | 5 552               | 1 562    | 294       | 265                     | 49       | 10                          | 7 732                       |
| 2014. I. 1.    | 5 586               | 1 556    | 294       | 384                     | 46       | 9                           | 7 875                       |
| 2015. I. 1.    | 5 130               | 1 477    | 299       | 560                     | 40       | 11                          | 7 517                       |
| 2016. I. 1.    | 5 015               | 1 492    | 230       | 573                     | 32       | 12                          | 7 354                       |

\* Megj.: 1) 2009-ig a szálalás az Egyéb termeléssel, a készletgondozó használat a Növedékfokozó gyérítéssel együtt lett összegeztve a mérlegben ; 2) 2010. évtől az adatok feldolgozása a gazdálkodói bejelentések alapján történik

Az előhasználatok terén még mindig az állami szektor használja ki jobban az erdőtervi lehetőségeket. A tisztítások esetében a végrehajtás elmaradásában jelentős szerepe van az erdőfelújításokban jelentkező ilyen jellegű munkákkal kapcsolatos hazai támogatások megszűnésének is.

A szálalás és a készletgondozó használat keretében elvégzett fahasználatok mennyisége még elenyésző, a statisztikákban 2010. óta készül kimutatás. 2010-ben 45.276 m<sup>3</sup> faanyag lett kitermelve 2.691 hektár érintett területen szálalás keretében, ami jelentős mértékű emelkedés a korábbi évek 30 ezer m<sup>3</sup>-t elérő szálalással kitermelt fakészletéhez képest. A szálalás értékét vizsgálva a 2013. évi kiugró értékhez képest a 2015. évi mennyiség jelentős csökkenést (35%) mutat. Az összes éves fakitermeléshez képest a két használati mód 2015. évben alig éri el a 0,6 százalékot.

<sup>4</sup> Teljes forrásanyag: Országos Erdőállomány Adattár, Az aktuális évekről szóló erdőesítési és fakitermelési beszámolók, NÉBIH Erdészeti Igazgatóság

### Erdőfelújítás

| Év         | Keletkezett kötelezettség | Kötelezettség alá vont | Befejezett terület | Átfutási idő |
|------------|---------------------------|------------------------|--------------------|--------------|
|            | hektár                    |                        |                    | év           |
| 2003/2004. | 21 167                    | 119 742                | 19 299             | 7,3          |
| 2004/2005. | 21 326                    | 120 756                | 20 431             | 7,8          |
| 2005/2006. | 21 171                    | 121 692                | 21 409             | 7,9          |
| 2006/2007. | 19 780                    | 122 338                | 20 238             | 7,9          |
| 2007/2009. | 21 467                    | 125 714                | 17 497             | 7,9          |
| 2008/2009. | 19 705                    | 127 395                | 19 975             | 7,9          |
| 2009/2010. | 22 134                    | 129 974                | 16 719             | 7,9          |
| 2010/2011. | 24 253                    | 133.671                | 16 124             | 7,8          |
| 2011/2012. | 22 854                    | 143 530                | 13 521             | 8,3          |
| 2012/2013. | 22 889                    | 149 997                | 15 256             | 8,1          |
| 2013/2014. | 20 711                    | 155 822                | 15 706             | 8,1          |
| 2014/2015. | 20 083                    | 167 751                | 18 853             | 8,1          |

Az erdőterület nagyságának növekedését, kissé lemaradva, követi a keletkezett erdőfelújítási kötelezettséggel terhelt terület növekedése is. A keletkezett terület növekedésének ütemétől elmaradva emelkedik, illetve néhány évben még csökken is a befejezett terület térmértéke. Az ok a fokozatos felújító vágás arányának emelkedésével, s az ebből eredő „átfutási idő”, pontosabban a felújítás idejének növekedésében keresendő.

### Erdőtelepítés, fásítás

| Év         | Első kivitel | Folyamatban lévő | Befejezett |
|------------|--------------|------------------|------------|
|            | hektár       |                  |            |
| 2003/2004. | 7 574        | 33 878           | 10 302     |
| 2004/2005. | 7 657        | 32 266           | 10 683     |
| 2005/2006. | 13 989       | 43 618           | 9 662      |
| 2006/2007. | 18 948       | 55 443           | 7 719      |
| 2007/2008. | 7 332        | 55 633           | 7 048      |
| 2008/2009. | 5 168        | 51 509           | 9 362      |
| 2009/2010. | 5 096        | 46 051           | 10 638     |
| 2010/2011. | 2 803        | 40 246           | 8 490      |
| 2011/2012. | 4 537        | 39 429           | 5 165      |
| 2012/2013. | 2 530        | 37 571           | 3 986      |
| 2013/2014. | 1 287        | 33 692           | 4 759      |
| 2014/2015. | 318          | 27 918           | 5 799      |

Az erdőtelepítések a rendszerváltás óta szinte kizárólag magán tulajdonban lévő területeken valósulnak meg. A telepítési hajlandóságot döntően a különböző ösztönzések, a támogatások mértéke, a támogatások kifizetése körüli nehézségek befolyásolják. A 2006/2007. tenyészeti év közel 19 ezer hektáros erdőtelepítés óta az erdőtelepítési kedv drasztikusan csökken.

### Fafajmegoszlás az erdőtelepítésekben

*Kemény lombos fafajok (első kivitel)*

| Év         | Tölgy  | Cser+<br>Egyéb<br>kemény | Bükk | Akác  |
|------------|--------|--------------------------|------|-------|
|            | hektár |                          |      |       |
| 2003/2004. | 2 427  | 246                      | 21   | 2 327 |
| 2004/2005. | 2 308  | 469                      | 10   | 2 894 |
| 2005/2006. | 5 069  | 1 165                    | 8    | 4 425 |
| 2006/2007. | 8 168  | 1 030                    | 0    | 4 899 |
| 2007/2008. | 2 918  | 366                      | 0    | 1 940 |
| 2008/2009. | 1 452  | 328                      | 0    | 1 466 |
| 2009/2010. | 1 855  | 229                      | 1    | 1 579 |

|            |       |     |   |       |
|------------|-------|-----|---|-------|
| 2010/2011. | 629   | 182 | 0 | 1 270 |
| 2011/2012. | 2.343 | 147 | 2 | 1 011 |
| 2012/2013. | 915   | 86  | 0 | 820   |
| 2013/2014. | 232   | 93  | 0 | 465   |
| 2014/2015. | 77    | 43  | 0 | 106   |

*Lágy lombos fafajok, fenyő (első kivétel)*

| Év         | Nemes nyár<br>+Fűz | Hazai nyár+<br>egyéb lágy | Fenyő |
|------------|--------------------|---------------------------|-------|
|            | hektár             |                           |       |
| 2003/2004. | 1 623              | 923                       | 8     |
| 2004/2005. | 1 283              | 598                       | 96    |
| 2005/2006. | 1 622              | 1 598                     | 107   |
| 2006/2007. | 1 698              | 3 045                     | 107   |
| 2007/2008. | 640                | 1 457                     | 11    |
| 2008/2009. | 563                | 1 349                     | 9     |
| 2009/2010. | 354                | 1 053                     | 26    |
| 2010/2011. | 209                | 499                       | 14    |
| 2011/2012. | 172                | 855                       | 7     |
| 2012/2013. | 195                | 509                       | 5     |
| 2013/2014. | 105                | 375                       | 17    |
| 2014/2015. | 66                 | 24                        | 2     |

További információk:

[https://www.nebih.gov.hu/szakteruletek/szakteruletek/erdeszeti\\_igazgatóság/kozerdeku\\_adatok/adatok](https://www.nebih.gov.hu/szakteruletek/szakteruletek/erdeszeti_igazgatóság/kozerdeku_adatok/adatok)

<http://portal.nebih.gov.hu/web/guest/-/erdeszeti-monitoring>